

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA DEMOKRATSKA
ZAJEDNICA

Zagreb, listopad 2012.

SADRŽAJ

	<u>stranica</u>
I. PODACI O STRANCI	2
Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
Planiranje	4
Financijski izvještaji	5
II. REVIZIJA ZA 2011.	12
Ciljevi i područja revizije	12
Metode i postupci revizije	12
Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2010.	12
Nalaz za 2011.	14
III. MIŠLJENJE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/12-03/9
URBROJ: 613-02-03-12-6

Zagreb, 18. listopada 2012.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE ZA 2011.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), odredbe članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine 1/07), te odredbe članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11 i 61/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske demokratske zajednice (dalje u tekstu: Stranka) za 2011.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 29. ožujka do 18. listopada 2012.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Svojestvo pravne osobe Stranka je stekla u siječnju 1990. upisom u Registar političkih stranaka. Javno djeluje u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Trg žrtava fašizma 4. Djelokrug rada, ciljevi i način djelovanja Stranke su određeni programom i statutom.

Stranka je narodna, socijalna, suvremena, slobodnjačka, nacionalna, državotvorna i europska stranka, koja okuplja sve slojeve hrvatskog naroda i drugih građana Republike Hrvatske, zastupa interese svih društvenih slojeva, uvažava dosege moderne uljudbe, promiče ideju i sustav slobode, hrvatski nacionalni interes, čuva tradiciju i identitet hrvatskog naroda i vrijednosti Domovinskog rata, prihvaća europske standarde i budućnost Republike Hrvatske vidi u Europi, te provodi i druge aktivnosti utvrđene programom i statutom Stranke.

Program Stranke, koji se temelji na domoljublju, načelima demokracije i kršćanske civilizacije, te drugim vrijednostima u tradiciji hrvatskog naroda je donesen na 7. Općem saboru u travnju 2002. Program sadrži proslav, temeljna načela, te stav i aktivnosti Stranke vezane uz hrvatsku državu, Domovinski rat i hrvatske branitelje, pravnu državu, gospodarstvo i socijalnu politiku, znanost, tehnologiju i sveučilište, predškolski odgoj, osnovno i srednje školstvo, nacionalnu sigurnost, zdravstvo, kulturu, ekologiju, obitelj, mladež, starije osobe, vjerske zajednice, te Hrvatsku i svijet.

Statut Stranke je donesen u travnju 2000., a do konca 2011. su donesene četiri izmjene. Statutom su utvrđeni uvjeti za stjecanje članstva, prava i obveze članova, ustrojstvo, financiranje i sredstva za rad, tijela upravljanja, časni sudovi, nadzorna tijela Stranke, način organiziranja i djelovanja u Stranci, način izbora tijela i trajanje mandata, te drugi uvjeti potrebni za poslovanje Stranke. Također je utvrđeno da Stranka posluje kao neprofitna udruga. Članom Stranke može postati svaka osoba s navršениh 18 godina života koja prihvaća načela, program i statut Stranke, spremna je promicati ciljeve Stranke, nije član druge stranke registrirane u Republici Hrvatskoj, te ima hrvatsko državljanstvo u domovini ili je pripadnik hrvatskoga naroda u iseljenuštvu.

Stranka je ustrojena na područnom načelu i sastoji se od temeljnih općinskih, gradskih i županijskih organizacijskih jedinica, te organizacijske jedinice Grada Zagreba i organizacijskih jedinica u inozemstvu. Na području Republike Hrvatske je ustrojeno 500 organizacijskih jedinica Stranke (Središnjica, Grad Zagreb, županijske, gradske i općinske organizacijske jedinice). Središnja tijela Stranke su: Opći sabor, Predsjedništvo, Nacionalno vijeće, Središnji odbor, Klub zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, Visoki časni sud i Nadzorni odbor. Mandat članova središnjih tijela je četiri godine. Opći sabor je najviše stranačko tijelo, koje zasjeda svake četvrte godine. Sastavljeno je od članova središnjih tijela, zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, predsjednika i članova Vlade Republike Hrvatske koji su članovi Stranke, izaslanika općinskih, gradskih i županijskih organizacijskih jedinica i organizacijske jedinice za Grad Zagreb, izaslanika organizacijskih jedinica ustrojenih u inozemstvu, 20 predsjednika županijskih organizacijskih jedinica i predsjednika organizacijske jedinice za Grad Zagreb, župana, gradonačelnika Grada Zagreba, predsjednika županijskih skupština i predsjednika Gradske skupštine Grada Zagreba (ako su članovi Stranke), kao i predsjednika klubova vijećnika županija i Grada Zagreba, izaslanika Mladeži, izaslanica Zajednice žena Katarina Zrinski, te izaslanika drugih organizacijskih zajednica u okviru Stranke.

Opći sabor utvrđuje temeljna načela politike Stranke, donosi program i statut, bira i razrješava predsjednika i njegovog zamjenika, članove Predsjedništva, imenuje počasnog predsjednika, bira i razrješava šest potpredsjednika Stranke, predsjednike i članove Visokog časnog suda i Nadzornog odbora, te donosi odluku o prestanku postojanja Stranke.

Predsjedništvo provodi odluke Općeg sabora, raspravlja i odlučuje o bitnim političkim pitanjima, koja nisu iz djelokruga Općeg sabora, Nacionalnog vijeća i Središnjeg odbora, vodi materijalno financijsko poslovanje Stranke, prihvaća financijski plan i završni račun, na prijedlog predsjednika Stranke imenuje i razrješuje rizničara i glasnogovornika Stranke, imenuje tajnike za pojedine grupe poslova, utvrđuje kandidate na državnim izborima, te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim statutom. Predsjedništvo, uz predsjednika ima 25 članova.

Nacionalno vijeće čini predsjedništvo, predsjednici županijskih odbora i Grada Zagreba, te tri do pet predstavnika koordinacija iz inozemstva, a saziva ga predsjednik Stranke (šest puta godišnje), radi usklađivanja rada središnjih tijela Stranke. Odlučuje o raspuštanju županijskih organizacijskih jedinica, organizacijske jedinice Grada Zagreba i organizacijskih jedinica u inozemstvu, o održavanju redovnih ili izvanrednih prijevremenih unutarstranačkih izbora, donosi pravilnik o dodjeli priznanja i pravilnik o djelovanju Stranke u iseljeništvu, imenuje odbore i povjerenstva, te utvrđuje prijedlog statuta, odnosno izmjena i dopuna statuta.

Središnji odbor brine o provedbi odluka Općeg sabora, odlučuje o bitnim političkim i drugim pitanjima Stranke, podnosi prijedlog statuta i programa na prihvaćanje Općem saboru, određuje predizbornu i izbornu strategiju Stranke, utvrđuje izborni program, imenuje i razrješava glavnog tajnika i njegovog zamjenika, glavnog urednika, ravnatelja i Vijeće stranačkog glasila, određuje upisninu i članarinu za tekuću godinu, podnosi Općem saboru izvješće o radu, zastupa prava i dužnosti zakladnika Zaklade hrvatskog državnog zavjeta, te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim statutom. U skladu s odredbama statuta, u lipnju 2008., Središnji odbor je donio financijski statut Stranke, kojim je utvrđen način vođenja financijskog poslovanja, izvori prihoda, te načini planiranja i raspodjele prihoda i rashoda, kao i druga pitanja vezana uz financiranje Stranke.

Klub zastupnika u Hrvatskom saboru, u okviru programa i odluka središnjih tijela Stranke, zauzima stajališta o prijedlozima zakona i drugih odluka iz djelokruga Hrvatskog sabora, utvrđuje i predlaže kandidate za predsjednike i potpredsjednike saborskih tijela, bira i razrješava predsjednika i potpredsjednike Kluba, predstavlja i zastupa Klub zastupnika, te donosi Poslovnik o svom radu.

Visoki časni sud bira Opći sabor na prijedlog predsjednika Stranke, ustanovljuje se za cijelo područje djelovanja Stranke, a sastoji se od predsjednika i šest visokih sudaca. Odlučuje o prizivima protiv odluka časnih sudova prvog stupnja, te je ovlašten potvrditi, promijeniti ili ukinuti pobijanu presudu i vratiti je na ponovnu raspravu i odlučivanje. Također, u prvom stupnju sudi u slučajevima vođenja postupaka protiv članova središnjih tijela Stranke.

Nadzorni odbor nadzire zakonitost materijalno financijskog poslovanja Stranke i vođenje ukupnog arhiva, o čemu podnosi izvješće Općem saboru za cijelo mandatno razdoblje, odnosno Središnjem odboru za svaku godinu. Sastoji se od pet do sedam članova (predsjednik i članovi).

Uz statut i program djelovanja su doneseni i drugi opći akti (Pravilnik o unutarnjem ustroju, sistematizaciji radnih mjesta i koeficijentima u Tajništvu, Poslovnik o radu Općeg sabora, Poslovnik o radu Predsjedništva, Poslovnik o radu Nacionalnog vijeća, Poslovnik o radu Nadzornog odbora, Opći etički kodeks ponašanja članova Stranke, Pravilnik o radu, Financijski statut Stranke, Pravilnik o korištenju službenih automobila Stranke, Pravilnik Mladeži Stranke i drugo), kojima je uređeno poslovanje Stranke.

Koncem 2011. Stranka je imala 63 zaposlenika, od čega u Središnjici 30, a u organizacijskim jedinicama 33 zaposlenika.

Stranku predstavlja i zastupa predsjednik. Predsjednica Stranke u 2011. i do 20. svibnja 2012. je bila Jadranka Kosor, a od 21. svibnja 2012. predsjednik Stranke je Tomislav Karamarko.

Pri ispunjavanju zadaća, predsjedniku pomaže glavni tajnik (član Predsjedništva Stranke), koji također odlučuje o administrativnim pitanjima, kao i pitanjima zaposlenika Stranke, sudjeluje u pripremi, radu i provođenju odluka središnjih tijela Stranke, te obavlja i druge poslove utvrđene statutom Stranke. Glavni tajnik u 2011. i do 25. svibnja 2012. je bio Branko Bačić, a od 26. svibnja 2012. je Milijan Brkić.

U svibnju 2012., na 15. zasjedanju Općeg sabora Stranke, su donesene pete izmjene Statuta, te je objavljen pročišćeni tekst.

Planiranje

Stranka je koncem veljače 2011. donijela financijski plan i plan aktivnosti za 2011. Financijskim planom za 2011. ukupni prihodi su planirani u iznosu 46.190.000,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 52.619.000,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 6.429.000,00 kn. Planiran je preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja u iznosu 10.257.879,00 kn, te planirani višak prihoda koji se prenosi u sljedeće razdoblje iznosi 3.828.879,00 kn.

Planirani prihodi u iznosu 46.190.000,00 kn se odnose na prihode po posebnim propisima (iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) u iznosu 35.000.000,00 kn, od donacija u iznosu 8.000.000,00 kn, od članarina u iznosu 2.300.000,00 kn, od imovine u iznosu 30.000,00 kn, te druge prihode u iznosu 860.000,00 kn.

Planirani rashodi u iznosu 52.619.000,00 kn se odnose na materijalne rashode u iznosu 39.000.000,00 kn (od čega 23.000.000,00 kn za usluge promidžbe i informiranja), rashode za radnike u iznosu 7.500.000,00 kn, donacije u iznosu 4.018.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 1.421.000,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 530.000,00 kn, te druge rashode u iznosu 150.000,00 kn.

Plan aktivnosti za 2011. sadrži smjernice aktivnosti Stranke i planirane aktivnosti koje su podijeljene na općenite aktivnosti, za ciljana područja (političke i stranačke aktivnosti), aktivnosti prema područjima djelovanja (za udruge, iseljništvo, organizaciju, informatizaciju, administrativne poslove, međunarodne odnose i mladež), te za organizacijske zajednice (Klub utemeljitelja Stranke "Dr. Franjo Tuđman", Zajednice žena Stranke "Katarina Zrinski" i Zaklada Hrvatskog državnog zavjeta).

Najznačajnije aktivnosti su: sudjelovanje u radu stranaka organiziranih na europskoj i svjetskoj razini, održavanje mini sabora po izbornim jedinicama zaključno s Izvještajnim saborom Stranke, obilježavanje važnih stranačkih datuma i obljetnica, obilježavanje 20. godišnjice Dana državnosti, predizborne aktivnosti (izrada izbornog programa, osnivanje izbornog stožera, organiziranje i održavanje predizbornih skupova), te suradnja s organizacijama civilnog društva.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje, te dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanom roku. Uz financijske izvještaje nisu dostavljeni godišnji program rada i financijski plan.

Financijski izvještaji za 2011. su objavljeni na web stranici Stranke 1. ožujka 2012.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2011., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 42.931.876,00 kn, što je za 873.971,00 kn ili 2,0% manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 3.258.124,00 kn ili 7,1%.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2010.	Ostvareno za 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz državnog proračuna	27.967.391,00	25.312.538,00	90,5
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	11.823.160,00	11.550.909,00	97,7
3.	Prihodi od članarina	2.149.032,00	2.794.896,00	130,1
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	760.400,00	2.432.900,00	320,0
5.	Drugi prihodi	1.105.864,00	840.633,00	76,0
	Ukupno	43.805.847,00	42.931.876,00	98,0

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni za 1.672.500,00 kn više u odnosu na prethodnu godinu, a prikupljeni su i raspoređeni za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Vrijednosno značajniji su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 25.312.538,00 kn ili 59,0% ukupno ostvarenih prihoda i prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 11.550.909,00 kn ili 26,9% ukupno ostvarenih prihoda.

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 25.312.538,00 kn su ostvareni prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, koji je bio na snazi do veljače 2011., Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je na snazi od ožujka 2011., te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka u 2011., koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav u siječnju 2011. Prema odredbama navedenih zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru. Do izbora zastupnika u Hrvatski sabor, koji su održani početkom prosinca 2012., Stranka je imala 66 zastupnika, a raspoređena sredstva su doznačavana na središnji račun Stranke, tromjesečno u jednakim iznosima.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 11.550.909,00 kn, a odnose se na sredstva za redovito financiranje Stranke. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, koji je bio na snazi do veljače 2011., Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je na snazi od ožujka 2011., te na temelju pojedinačnih odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista. Sredstva se raspoređuju prema broju članova koje politička stranka ima u predstavničkom tijelu općine, grada i županije u vrijeme konstituiranja predstavničkog tijela.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina u iznosu 2.794.896,00 kn su ostvareni u skladu s odredbama članka 5. Financijskog statuta Stranke. Visina, način prikupljanja i raspodjela članarina su propisani Odlukom o visini, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine (dalje u tekstu: Odluka) koju je donijelo Predsjedništvo Stranke u lipnju 2008. Prema navedenoj Odluci, utvrđena je dužnosnička i zaposlenička članarina.

Dužnosničku članarinu su obvezni plaćati članovi koji profesionalno obnašaju neku od dužnosti navedenih u Odluci, na način da mjesečnu članarinu uplaćuju na žiro račun Stranke ili podračune županijskih, odnosno gradskih organizacijskih jedinica ili putem blagajne. Zaposlenička članarina je prihod općinskih, gradskih ili područnih organizacijskih jedinica Stranke, a plaća se dobrovoljno prema materijalnim mogućnostima članova i to uplatom na podračun županijske, odnosno gradske organizacijske jedinice Stranke ili putem blagajne. Ukupno prikupljena članarina je prihod organizacijske jedinice Stranke na razini na kojoj se prikuplja. Evidencije o članovima Stranke, koji su obvezni plaćati članarine, te evidencije o primitku članarina, su obvezni voditi rizničari na razini organizacijskih jedinica.

Obveza i način vođenja evidencija o primljenim članarinama i izdavanju potvrda su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11 i 93/11). Stranka je vodila evidencije o primljenim članarinama i izdavala potvrde u skladu s odredbama navedenog Zakona i Pravilnika, osim u jednoj županijskoj organizacijskoj jedinici u kojoj su ostvareni prihodi od članarina u iznosu 202.585,00 kn.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 2.432.900,00 kn, a odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) primljene u 2011. u iznosu 2.429.033,00 kn, odgođeno priznavanje prihoda u iznosu 3.317,00 kn, koje je u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08 i 7/09) preneseno na prihode od dobrovoljnih priloga donacija u 2011. u visini iznosa amortizacije imovine nabavljene iz primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u ranijim godinama, te druge prihode u iznosu 550,00 kn.

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u 2011. u iznosu 2.429.033,00 kn su ostvareni u skladu s odredbama članaka 10., 11. i 14. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te odredbama članka 6. Financijskog statuta Stranke, kojima su propisane vrste, način primanja, uplate i iznosi dobrovoljnih priloga (donacija). Prema navedenim odredbama, dobrovoljni prilozima (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, te se uplaćuju na središnji račun političke stranke.

Ostvareni dobrovoljni prilozima (donacije) tijekom 2011. u iznosu 2.429.033,00 kn se odnose na dobrovoljne priloge (donacije) uplaćene u novcu od 43 pravne osobe u iznosu 1.798.846,00 kn i 49 fizičkih osoba u iznosu 630.187,00 kn. Ostvareni su za redovan rad Stranke u iznosu 1.292.298,00 kn, te za izbornu promidžbu za zastupnike u Hrvatski sabor u iznosu 1.136.735,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) su iznosili od 3.000,00 kn do 200.000,00 kn od pravnih osoba, a od fizičkih osoba od 100,00 kn do 30.000,00 kn.

Na web stranici Stranke su objavljena izvješća o primljenim dobrovoljnim prilozima (donacijama) za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., od 1. srpnja do 31. prosinca 2011., te godišnje izvješće o primljenim donacijama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. Također je objavljen financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 840.633,00 kn, a odnose se na prihode od otpisa obveza u iznosu 482.485,00 kn, refundacija u iznosu 194.796,00 kn, od imovine u iznosu 59.856,00 kn (kamate, tečajne razlike, zakup), od pružanja usluga u iznosu 49.350,00 kn, naknade šteta u iznosu 11.849,00 kn, te druge nespomenute prihode u iznosu 42.297,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2011., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 59.330.223,00 kn, što je za 27.171.649,00 kn ili 84,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 6.711.223,00 kn ili 12,8%.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2010.	Ostvareno za 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	7.203.859,00	6.932.286,00	96,2
2.	Materijalni rashodi	20.618.167,00	49.318.908,00	239,2
2.1.	- Rashodi za promidžbu i informiranje	5.500.396,00	25.271.805,00	459,5
2.2.	- Drugi materijalni rashodi	15.117.771,00	24.047.103,00	159,1
3.	Rashodi amortizacije	902.319,00	854.794,00	94,7
4.	Financijski rashodi	1.766.746,00	487.035,00	27,6
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	1.624.844,00	1.636.304,00	100,7
6.	Drugi rashodi	42.639,00	100.896,00	236,6
	Ukupno	32.158.574,00	59.330.223,00	184,5
	Manjak prihoda		16.398.347,00	

U odnosu na 2010., rashodi za 2011. su više ostvareni za 27.171.649,00 kn ili 84,5%. Vrijednosno značajnije povećanje rashoda u iznosu 19.771.409,00 kn se odnosi na rashode za promidžbu i informiranje, s obzirom da su u prosincu 2011. održani izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, zbog čega su aktivnosti Stranke bile značajnije. Vrijednosno značajnije smanjenje rashoda u iznosu 1.279.711,00 kn ili 72,4% se odnosi na financijske rashode jer su u 2010. ostvareni rashodi prema rješenjima o ovrhama za nepodmirene obveze županijskih organizacijskih jedinica.

Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za promidžbu, druge materijalne rashode, rashode za zaposlene, te za donacije (pomoći).

- Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za usluge promidžbe i informiranja su ostvareni u iznosu 25.271.805,00 kn, što je 42,6% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na usluge oglašavanja u elektronskim medijima, dnevnim i drugim tiskovinama, usluge zakupa prostora za oglašavanje, nabavu promidžbenog materijala, nastupe izvođača, prijevozne usluge, te druge usluge promidžbe i informiranja.

Vrijednosno značajniji rashodi u iznosu 22.550.652,00 kn su ostvareni u Središnjici Stranke, a odnose se na usluge promidžbe za izbore zastupnika u Hrvatski sabor održane u prosincu 2011. u iznosu 11.529.381,00 kn (oglašavanje u elektronskim i tiskovnim medijima, na javnim površinama, organizacija skupova, zakup prostora i opreme, nastupi izvođača, te druge usluge), nabavku promidžbenih materijala (bedževi, naočale, šalovi, majice, kape, privjesci, plakati, tiskanje knjižica i letaka, dizajniranje i pripremanje materijala) u iznosu 4.424.075,00 kn, usluge istraživanja javnog mnijenja u iznosu 1.072.383,00 kn, osmišljavanje koncepta, organizacija, koordinacija i realizacija Općeg sabora Stranke u rujnu 2011. u iznosu 1.020.440,00 kn, izrada komunikacijske strategije Stranke u iznosu 618.075,00 kn, organizacija obilježavanja obljetnice Stranke u iznosu 319.362,00 kn, te druge usluge promidžbe i informiranja u iznosu 3.566.936,00 kn (objava sjećanja, čestitki i drugih oglasa, nabava tiskovina, usluge prijevoza, radio i televizijska pretplata i druge usluge).

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu 24.047.103,00 kn se odnose na rashode za intelektualne i osobne usluge u iznosu 5.975.170,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 4.666.851,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 3.754.292,00 kn, reprezentaciju u iznosu 2.944.120,00 kn, materijal i energiju u iznosu 1.936.625,00 kn, naknade troškova zaposlenima, članovima povjerenstava, volonterima i drugim suradnicima Stranke u iznosu 1.550.140,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 367.550,00 kn, komunalne usluge u iznosu 325.107,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode (grafičke, tiskarske, zdravstvene usluge, usluge kopiranja, izrade fotografija, uređenja prostora, registracije vozila, premije osiguranja, članarine, kotizacije i drugo) u iznosu 2.527.248,00 kn.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u iznosu 6.932.286,00 kn se odnose na rashode za neto plaće u iznosu 5.725.903,00 kn, doprinose na plaću u iznosu 990.583,00 kn, te druge rashode za zaposlene (božićnica, jubilarne nagrade, darovi djeci zaposlenika, pomoć za rođenje djeteta, bolovanje duže od 90 dana i smrtni slučaj u obitelji) u iznosu 215.800,00 kn. Plaće su obračunane u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjem ustroju, sistematizaciji radnih mjesta i koeficijentima u Tajništvu Stranke, te drugim propisima koji uređuju način obračuna i isplate plaća i drugih naknada zaposlenima.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) u iznosu 1.636.304,00 kn se odnose na donacije Zakladi hrvatskog državnog zavjeta (dalje u tekstu: Zaklada) u iznosu 1.348.486,00 kn, te donacije (pomoći) udrugama i građanima u iznosu 287.818,00 kn.

Rashodi za donacije Zakladi su ostvareni u iznosu 1.348.486,00 kn. Zaklada je utemeljena u listopadu 1995., a počela je s radom u travnju 1996. Zakladnik je Stranka, a zakladnika zastupa Središnji odbor. Sjedište Zaklade je u Zagrebu. Cilj Zaklade je dati doprinos jačanju političke kulture, kulture dijaloga, odnosno podržavanje izgradnje i nadogradnje demokratskog društva i pravne države, te socijalno tržišnog gospodarstva kako bi se demokracija učvrstila. Zaklada je Stranci dostavila financijske izvještaje za 2011., te dokumentaciju iz koje je vidljivo za koje su namjene utrošena odobrena sredstva.

Rashodi za donacije (pomoći) udrugama i građanima se odnose na donacije (pomoći) dane udrugama i fizičkim osobama s financijskim, zdravstvenim, socijalnim i drugim poteškoćama. Donacije (pomoći) su dane na temelju zamolbi građana, odnosno udruga i odluka ovlaštenih osoba.

- Manjak prihoda

Manjak prihoda je iskazan u iznosu 16.398.347,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja je iskazan u iznosu 12.774.087,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 3.624.260,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2011., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 18.402.783,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2011.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2011.	Stanje 31. prosinca 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	12.891.459,00	12.117.953,00	94,0
2.	Financijska imovina	14.012.787,00	6.284.830,00	44,9
2.1.	Novac u banci i blagajni	10.890.153,00	4.644.339,00	42,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika, te za više plaćene poreze i drugo	1.080.519,00	1.544.094,00	142,9
2.3.	Zajmovi	210.970,00	34.080,00	16,2
2.4.	Potraživanja za prihode	1.831.145,00	54.131,00	3,0
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00	8.186,00	-
Ukupno imovina		26.904.246,00	18.402.783,00	68,4
3.	Obveze	9.297.170,00	16.923.842,00	182,0
3.1.	Obveze za rashode	8.134.365,00	8.323.591,00	102,3
3.2.	Obveze kredite i zajmove	764.345,00	8.591.286,00	1.124,0
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja	398.460,00	8.965,00	2,2
4.	Vlastiti izvori	17.607.076,00	1.478.941,00	8,4
Ukupno obveze i vlastiti izvori		26.904.246,00	18.402.783,00	68,4

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2011. je manja u odnosu na stanje iskazano početkom 2011. za 8.501.463 kn ili 31,6%. Smanjenje vrijednosti imovine se najvećim dijelom odnosi na financijsku imovinu u iznosu 7.727.957,00 kn ili 55,1%. Obveze iskazane koncem 2011. su veće za 7.626.672,00 kn ili 82,0%, a vlastiti izvori su manji za 16.128.135,00 kn ili 91,6% u odnosu na stanje iskazano početkom 2011. Na smanjenje vrijednosti imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora su najvećim dijelom utjecale aktivnosti vezane uz izbor zastupnika u Hrvatski sabor u prosincu 2011.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu 12.117.953,00 kn se odnosi na poslovne objekte u iznosu 11.753.966,00 kn, uredsku opremu i namještaj u iznosu 3.510.359,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 2.287.549,00 kn, sitni inventar u uporabi u iznosu 1.097.085,00 kn, komunikacijsku opremu u iznosu 693.004,00 kn, opremu za održavanje i zaštitu i drugu opremu u iznosu 635.895,00 kn, prava u iznosu 350.504,00 kn, ulaganja u računalne programe i drugu nematerijalnu imovinu u iznosu 331.557,00 kn, osnivačke izdatke u iznosu 250.000,00 kn, knjige, umjetnička djela i druge izložbene vrijednosti u iznosu 96.562,00 kn, pohranjene knjige, umjetnička djela u iznosu 20.312,00 kn, te ispravak vrijednosti nefinancijske imovine u iznosu 8.908.840,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, vrijednost nefinancijske imovine manja je za 773.506,00 kn ili 6,0% zbog ispravka vrijednosti.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika, te za više plaćene poreze i drugo u iznosu 1.544.094,00 kn se odnose na potraživanja za dane predujmove u iznosu 517.277,00 kn, za naknade koje se refundiraju u iznosu 224.065,00 kn, potraživanja od radnika za više plaćene poreze i doprinose u iznosu 90.936,00 kn, jamčevne pologe u iznosu 82.105,00 kn, te druga nespomenuta potraživanja u iznosu 629.711,00 kn.

Obveze iskazane u iznosu 16.923.842,00 kn se odnose na obveze za kredite prema bankama u zemlji u iznosu 8.591.286,00 kn, za materijalne rashode u iznosu 7.391.440,00 kn (obveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu 7.350.517,00 kn i druge obveze u iznosu 40.923,00 kn), za radnike (plaća za prosinac 2011.) u iznosu 610.711,00 kn, odgođeno priznavanje prihoda u iznosu 79.649,00 kn, obveze za kamate za primljene kredite i zajmove u iznosu 8.965,00 kn, te druge tekuće obveze (za predujmove, depozite, primljene jamčevine i drugo) u iznosu 241.791,00 kn. Obveze za kredite prema bankama u zemlji se odnose na obveze za kratkoročni kredit za podmirivanje troškova izborne promidžbe u iznosu 8.000.000,00 kn (vraćen u veljači 2012.) i zajam za kupnju poslovnog prostora jedne organizacijske jedinice u iznosu 591.286,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom 2011., obveze su povećane najvećim dijelom zbog obveza po kratkoročnom kreditu za podmirivanje troškova izborne promidžbe.

Vlastiti izvori iskazani koncem 2011. u iznosu 1.478.941,00 kn su manji za 16.128.135,00 kn ili 91,6% u odnosu na stanje iskazano početkom 2011., zbog ostvarenog manjka prihoda u 2011.

II. REVIZIJA ZA 2011.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje,
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda,
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom Stranke, te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji za Stranku u cjelini, te izvještaji pojedinih županijskih organizacijskih jedinica. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, od članarina, dobrovoljnih priloga (donacija) i drugih prihoda. Također je obavljena provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija u vezi obračuna plaća i naknada za zaposlene, materijalnih rashoda, rashoda za amortizaciju, rashoda za donacije (pomoći), te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori s glavnim tajnikom i zamjenikom glavnog tajnika Stranke, te osobama zaduženim za vođenje poslovnih knjiga Središnjice i pojedinih županijskih organizacijskih jedinica, te Stranke u cjelini. Provjereno je jesu li podaci objavljeni na web stranici Stranke.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2010.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Stranke za 2010., o čemu je sastavljeno izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti i propusti opisani u Izvješću i Stranci je naloženo da ih ukloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je naložio obavljanje nadzora materijalno financijskog poslovanja u skladu s odredbama Statuta.

Također je naložio obavljanje popisa imovine i obveza, evidentiranje rashoda, obveza i vlastitih izvora, te sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Nadalje je naložio, knjigovodstvene isprave prije unosa u poslovne knjige kontrolirati i ovjeriti, te na računima za reprezentaciju s priloženom specifikacijom obavljenih usluga navesti razloge ugošćavanja i imena korisnika, radi sastavljanja vjerodostojne isprave koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj, u skladu s odredbama navedene Uredbe.

Državni ured za reviziju je predložio izvršiti prijeboj međusobnih potraživanja i obveza u kunskoj protuvrijednosti 246.500 EUR koja su se odnosila na istog poslovnog partnera. Također je predložio, provođenje kontrole računovodstveno financijskog poslovanja županijskih organizacijskih jedinica prije izrade financijskih izvještaja za Stranku u cjelini, te uspostavljanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola.

Revizijom za 2011. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- Nadzorni odbor je obavio nadzor materijalno financijskog poslovanja Stranke, u skladu s odredbama Statuta,
- u poslovnim knjigama za 2011. je izvršen prijeboj međusobnih potraživanja i obveza u kunskoj protuvrijednosti 246.500 EUR koja su se odnosila na istog poslovnog partnera.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- popis imovine i obveza, evidentiranje rashoda, obveza i vlastitih izvora, te sastavljanje financijskih izvještaja nije obavljeno u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija,
- knjigovodstvene isprave u pojedinim slučajevima nisu prije unosa u poslovne knjige kontrolirane i ovjerene,
- pojedini računi za reprezentaciju nisu evidentirani u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava,
- kontrola računovodstveno financijskog poslovanja županijskih organizacijskih jedinica prije izrade financijskih izvještaja za Stranku u cjelini nije obavljena, te nije uspostavljen učinkovit sustav unutarnjih kontrola.

Nalaz za 2011.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi i rashodi, te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje (godišnji program rada i financijski plan, poslovne knjige i financijski izvještaji, te popis imovine i obveza), prihode (prihodi od članarina, prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), te drugi prihodi), potraživanja, te poslovne prostore koje Stranka koristi.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih kontrola osigurava ekonomično i učinkovito ostvarivanje ciljeva poslovanja, poštivanje zakonske regulative, sprječavanje i otkrivanje pogrešaka, kvalitetu računovodstvenih podataka, pravodobno pružanje financijskih i rukovodnih informacija, te povećava odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom. Prema odredbama članka 49. Statuta, nadzorni odbori imaju dužnost i ovlaštenje nadzirati materijalno financijsko poslovanje tijela i organizacija Stranke. Prema odredbama članka 50. Statuta, nadzorni odbor Stranke nadzire zakonitost materijalno financijskog poslovanja Stranke, te vođenje ukupnog arhiva Stranke, o čemu podnosi izvješće Općem saboru za cijelo mandatno razdoblje, odnosno Središnjem odboru za svaku godinu. Također je ovlašten nadzirati i materijalno financijsko poslovanje svih drugih organizacijskih oblika Stranke.
- Godišnje izvješće o provedenom nadzoru nad zakonitosti materijalno financijskog poslovanja Stranke, vođenja urudžbenog zapisnika i arhiva za 2011. je sastavljeno i podneseno Središnjem odboru u svibnju 2012. Prema izvješću o obavljenom nadzoru za 2011. je utvrđeno da se materijalno financijsko poslovanje Stranke, vođenje urudžbenog zapisnika i arhiva obavljalo u skladu sa zakonskim propisima. Također je donesen zaključak u svezi optužnice podignute protiv Stranke. U zaključku je navedeno da je uvidom u izvješća o nadzoru materijalno financijskog poslovanja za 2009., 2010. i 2011., izvješća nadležnih državnih tijela, te u spis očitovanja braniteljskog tima Stranke, utvrđeno da stranačka tijela nisu donosila odluke o pribavljanju nelegalnih sredstava ni kako ih utrošiti, te da u poslovnim knjigama Stranke nije prikazan nelegalan prihod ni utrošak sredstava. Plan obavljanja unutarnje kontrole za 2011. nije donesen, te nisu obavljane kontrole računovodstveno financijskog poslovanja županijskih organizacijskih jedinica Stranke. Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Revizijom su uočene slabosti sustava unutarnjih kontrola u dijelu koji se odnosi na računovodstveno poslovanje (godišnji program rada i financijski plan, poslovne knjige i financijski izvještaji, te popis imovine i obveza), prihode (prihodi od članarina, prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), te drugi prihodi), potraživanja, te poslovne prostore koje Stranka koristi.

Državni ured za reviziju predlaže sastavljanje godišnjeg plana obavljanja unutarnje kontrole, obavljanje kontrole računovodstveno financijskog poslovanja županijskih organizacija prije izrade financijskih izvještaja za Stranku u cjelini, te uspostavljanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola radi osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i osiguranja kvalitete računovodstveno financijskog poslovanja Stranke.

1.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navodi da će, putem nadzornih odbora ustrojenih statutom, poduzeti mjere za uspostavljanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

- Godišnji program rada i financijski plan

Prema odredbama članka 28. stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke su dužne do završetka tekuće godine donijeti godišnji program rada i financijski plan za iduću kalendarsku godinu. Prema odredbama članka 2. navedenog Zakona, ostvarena financijska sredstva se mogu koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Prema odredbi članka 7. Financijskog statuta, županijske organizacijske jedinice Stranke i organizacijska jedinica za Grad Zagreb sastavljaju financijske planove za sljedeću godinu do početka prosinca tekuće godine. Financijski plan obuhvaća objedinjene podatke na razini Stranke, a usvaja ga Predsjedništvo do konca veljače tekuće godine (za koju se plan donosi). U skladu s odredbama Financijskog statuta, Stranka je koncem veljače 2011. donijela financijski plan i plan aktivnosti za 2011.

Financijskim planom za 2011., ukupni prihodi su planirani u iznosu 46.190.000,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 52.619.000,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 6.429.000,00 kn. Planiran je preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja u iznosu 10.257.879,00 kn, te planirani višak za prijenos u sljedeće razdoblje iznosi 3.828.879,00 kn. Izmjene financijskog plana tijekom godine nisu donesene.

Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 42.931.876,00 kn, što je za 3.258.124,00 kn ili 7,1% manje od planiranih, a ukupni rashodi u iznosu 59.330.223,00 kn, što je za 6.711.223,00 kn ili 12,8% više od planiranih. Značajnija odstupanja od plana se odnose na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija), koji su ostvareni za 5.567.100,00 kn ili 69,6% manje od planiranih, te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji su ostvareni za 1.863.447,00 kn ili 19,2% više od planiranih. Rashodi za usluge su ostvareni za 9.346.023,00 kn ili 28,2% više od planiranih, rashodi za donacije za 2.381.696,00 kn ili 59,3% manje od planiranih, te financijski rashodi za 933.965,00 kn ili 65,7% manje od planiranih.

Plan aktivnosti za 2011. sadrži smjernice aktivnosti Stranke i planirane aktivnosti. Najznačajnije su aktivnosti: sudjelovanje u radu stranaka organiziranih na europskoj i svjetskoj razini, održavanje mini sabora po izbornim jedinicama zaključno s Izvještajnim saborom Stranke, obilježavanje važnih stranačkih datuma i godišnjica, obilježavanje 20. godišnjice Dana državnosti, predizborne aktivnosti (izrada izbornog programa, osnivanje izbornog stožera, organiziranje i održavanje predizbornih skupova), te suradnja s organizacijama civilnog društva. U planu aktivnosti nisu navedena potrebna sredstva i izvori financiranja za provedbu svake pojedine aktivnosti.

Također, na računima za robu i usluge u većini slučajeva nisu navedene aktivnosti za koje su rashodi ostvareni, zbog čega nije vidljivo jesu li sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim planom aktivnosti i financijskim planom. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojima je određeno da političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostvarena financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Godišnji program rada i financijski plan Stranka nije dostavila Državnom uredu za reviziju, uz godišnji financijski izvještaj. Prema odredbama članka 30. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, godišnji program rada i financijski plan su političke stranke dužne dostaviti Državnom uredu za reviziju uz godišnji financijski izvještaj.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje i dostavljanje godišnjeg programa rada i financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Nadalje, nalaže usklađivanje odredbi Financijskog statuta s odredbama navedenog Zakona. Također, predlaže u godišnjem programu rada, odnosno planu aktivnosti, uz opis glavnih aktivnosti navesti potrebna sredstva i izvore financiranja iz kojih će se financirati, te na računima za robu i usluge navesti za koju su aktivnost odnosno ciljeve rashodi ostvareni, kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola trošenja financijskih sredstava.

S obzirom na odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, radi realnijeg planiranja, Državni ured za reviziju predlaže donošenje izmjena financijskog plana.

- Poslovne knjige i financijski izvještaji

Prema Odluci Predsjedništva Stranke iz svibnja 2008., materijalno financijsko poslovanje općinskih i gradskih organizacijskih jedinica od 1. srpnja 2008. se obavlja na razini županijskih organizacijskih jedinica. U skladu s navedenom Odlukom, poslovne knjige se vode zasebno za Središnjicu, županijske organizacijske jedinice (koje obuhvaćaju gradske i općinske organizacijske jedinice) i organizacijsku jedinicu za Grad Zagreb. Sastavljeni su temeljni financijski izvještaji za 2011. i to Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, te Bilješke uz financijske izvještaje. Temeljni financijski izvještaji su sastavljeni za Stranku u cjelini, na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja koje su sastavile Središnjica, županijske organizacijske jedinice i organizacijska jedinica za Grad Zagreb.

U Izvještaju o prihodima i rashodima su iskazani ukupni prihodi u iznosu 42.931.876,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 59.330.223,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 16.398.347,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja je iskazan u iznosu 12.774.087,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 3.624.260,00 kn.

Revizijom je utvrđeno da su u Izvještaju o prihodima i rashodima za Stranku u cjelini više iskazani prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 309.395,00 kn, jer su navedeni prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Središnjice i organizacijske jedinice za Grad Zagreb (kojoj pripadaju prema broju vijećnika u gradskoj skupštini).

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima organizacijske jedinice navedeni iznos je iskazan kao potraživanje od Središnjice, u okviru potraživanja za dane predujmove. U financijskim izvještajima za Stranku u cjelini navedeni iznos je trebalo isključiti iz prihoda i potraživanja. Također, u financijskim izvještajima su manje iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 71.990,00 kn, koji su uplaćeni na račun jedne županijske organizacijske jedinice, odnosno iskazani su u okviru obveza, umjesto u okviru prihoda.

Prema podacima iz Bilance neprofitne organizacije sa stanjem na dan 31. prosinca 2011., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 18.402.783,00 kn. Revizijom je utvrđeno da podaci iz Bilance neprofitnih organizacija za Stranku u cjelini ne odgovaraju podacima iskazanim u bilancama koje su sastavile Središnjica, županijske organizacijske jedinice i organizacijska jedinica za Grad Zagreb. U Bilanci za Stranku u cjelini je manje iskazana imovina, te obveze i vlastiti izvori za 529.672,00 kn. Manje su iskazana druga nespomenuta potraživanja za 552.065,00 kn, a više potraživanja za više plaćene poreze i doprinose za 10.130,00 kn, te novac u banci za 12.263,00 kn. Također su manje iskazane obveze za predujmove, depozite i jamčevine u iznosu 203.410,00 kn, druge obveze za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 244.811,00 kn, obveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu 78.019,00 kn, te vlastiti izvori u iznosu 3.432,00 kn. U Bilješkama uz financijske izvještaje nije navedeno iz kojih razloga su navedene pozicije u Bilanci za Stranku u cjelini iskazane u manjem iznosu. Odredbama članka 3. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se računovodstvo neprofitnih organizacija temelji na opće prihvaćenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija. Neprofitne organizacije su obvezne evidentirati poslovne događaje, voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva.

Pojedine županijske organizacijske jedinice ne vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, te prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije, što otežava pravilno i točno iskazivanje prihoda i rashoda u financijskim izvještajima za Stranku u cjelini. Odredbama članaka 4. i 5. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da neprofitne organizacije vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije, koji je sastavni dio Uredbe.

U pojedinim slučajevima knjigovodstvene isprave (računi), koje su dokaz o nastalim poslovnim događajima, prije unosa u poslovne knjige nije kontrolirala i ovjerila ovlaštena osoba. Također, u pojedinim slučajevima su izvršena plaćanja na temelju ispostavljenih predračuna. Na pojedinim računima na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju (za nabavu pića i napitaka, te ugostiteljskih usluga za vrijeme održavanja raznih manifestacija) nisu navedeni razlozi ugošćavanja, kao ni korisnici usluga reprezentacije. Odredbama članka 9. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava je pisani ili memorirani elektronički dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti potpisom na ispravi ili memoriranom šifrom ovlaštenja za transakciju jamči da je isprava istinita i da realno prikazuje poslovnu promjenu odnosno transakciju. Kako bi knjigovodstvene isprave za rashode reprezentacije bile vjerodostojne, trebaju biti sastavljene na način da bude vidljivo jesu li financijska sredstva korištena isključivo za aktivnosti Stranke u ostvarivanju ciljeva utvrđenih programom i Statutom, što je propisano odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

U okviru rashoda za 2011. su evidentirani rashodi nastali u ranijim godinama u iznosu 143.961,00 kn, od čega u 2009. u iznosu 47.614,00 kn i u 2010. u iznosu 96.347,00 kn. Navedene rashode je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima za 2009. i 2010. Također, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2011. nisu iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su Stranci dani u obliku usluga i rashodi za usluge u iznosu 66.656,00 kn, te prihodi od naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 7.920.000,00 kn. Navedeni prihodi i rashodi su evidentirani u poslovnim knjigama za 2012. Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe su ostvareni na temelju Odluke o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela početkom studenoga 2011. Prema navedenoj Odluci, Stranka je ostvarila pravo na naknadu navedenih troškova u iznosu 7.920.000,00 kn za 44 osvojena zastupnička mjesta, odnosno 180.000,00 kn za svako zastupničko mjesto. Sredstva su Stranci uplaćena početkom veljače 2012. Prema odredbama članaka 4. i 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitne organizacije unose podatke u poslovne knjige odmah po nastanku poslovnog događaja, a najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja. Rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Računovodstveno načelo nastanka događaja znači da se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Nerecipročni prihodi (donacije, članarine, pomoći, doprinosi i ostali slični prihodi) se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje financijskih izvještaja, evidentiranje poslovnih događaja, te vođenje poslovnih knjiga u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Nalaže se knjigovodstvene isprave prije unosa u poslovne knjige kontrolirati i ovjeriti, te na računima za reprezentaciju navesti razloge ugošćavanja i imena korisnika radi sastavljanja vjerodostojne knjigovodstvene isprave koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj, u skladu s odredbama navedene Uredbe.

- Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2011. je obavljen u Središnjici i većini županijskih organizacijskih jedinica. Pojedine županijske organizacijske jedinice nisu obavile popis imovine i obveza na dan 31. prosinca 2011.

U Središnjici Stranke je sastavljen izvještaj o obavljenom popisu novčanih sredstava, potraživanja i obveza, a nije obavljen popis dugotrajne imovine (poslovnih objekata i prijevoznih sredstava), čija je knjigovodstvena vrijednost koncem 2011. iznosila 9.531.356,00 kn. U pojedinim županijskim organizacijskim jedinicama nije obavljen popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza. Stranka nije obavila usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Odredbama članka 13. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da su neprofitne organizacije obvezne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

2.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navodi da će u narednom razdoblju postupiti prema danim nalozima i preporukama.*

3. Prihodi

3.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 42.931.876,00 kn. Odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 25.312.538,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 11.550.909,00 kn, prihode od članarina u iznosu 2.794.896,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.432.900,00 kn, te druge prihode u iznosu 840.633,00 kn.

Utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na prihode od članarina, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) i druge prihode.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 2.794.896,00 kn. Obveza plaćanja članarine je propisana odredbama Statuta i Financijskog statuta Stranke. Prema odredbi članka 11. stavka 5. Statuta, član Stranke mora plaćati članarinu, a prema odredbi članka 5. Financijskog statuta, članovi Stranke plaćaju članarinu u skladu s aktima stranke. Visina, način prikupljanja i raspodjela članarina su propisani Odlukom o visini, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine koju je donijelo Predsjedništvo Stranke u lipnju 2008. Prema navedenoj odluci je utvrđena dužnosnička i zaposlenička članarina. Dužnosničku članarinu su obvezni plaćati članovi koji profesionalno obnašaju neku od dužnosti navedenih u Odluci, a zaposleničku zaposleni članovi Stranke dragovoljno, prema svojim materijalnim mogućnostima i to najviše do 120,00 kn godišnje.

Iz navedenog proizlazi da Odluka o visini, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine nije usklađena s odredbama Statuta, jer prema odredbama članka 5. Statuta, član Stranke mora plaćati članarinu, a prema Odluci zaposlenička članarina se plaća dragovoljno.

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe, te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe, Stranka je dužna voditi mjesečne evidencije o primljenim članarinama, sastaviti godišnju evidenciju o primljenim članarinama, te izdavati potvrde o primitku članarine.

Revizijom je utvrđeno da jedna županijska organizacijska jedinica Stranke, koja je ostvarila prihode od članarina u iznosu 202.585,00 kn, nije vodila evidencije o primljenim članarinama, te nije izdavala potvrde o primitku članarina.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje evidencija i izdavanje potvrda o primitku članarina u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe.

Državni ured za reviziju predlaže usklađivanje Odluke o visini, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine s odredbama Statuta.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su u financijskim izvještajima Stranke iskazani u iznosu 2.432.900,00 kn. Odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) tijekom 2011. u iznosu 2.429.033,00 kn, odgođeno priznavanje prihoda u iznosu 3.317,00 kn, te druge prihode u iznosu 550,00 kn.

Stranka je sastavila mjesečne evidencije o primljenim donacijama u novcu iz dopuštenih izvora od pravnih i fizičkih osoba, te godišnju evidenciju o primljenim donacijama iz dopuštenih izvora od fizičkih i pravnih osoba, a za primljene donacije su izdavane potvrde. Sastavljena su i na web stranici objavljena izvješća o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2011., te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za razdoblje od 8. studenoga 2011. do 1. siječnja 2012. Također, Državnom uredu za reviziju je uz financijske izvještaje za 2011. dostavljeno izvješće o primljenim donacijama od fizičkih osoba i pravnih osoba u 2011. Evidencije o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) u novcu iz zabranjenih izvora, te evidencije o primljenim donacijama u obliku proizvoda i usluga nisu vođene zasebno, nego u okviru evidencija o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) iz dopuštenih izvora. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te članka 3. do 6. Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe, te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe, kojima je propisano da su političke stranke dužne voditi evidencije o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) zasebno, na obrascima koji su sastavni dio navedenog Pravilnika. Također, podaci o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) iskazani u poslovnim knjigama, mjesečnim i godišnjim evidencijama, te izvješćima o primljenim donacijama, nisu usklađeni.

U studenome 2011. su primljeni dobrovoljni prilozima (donacije) od jedne pravne i tri fizičke osobe u ukupnom iznosu 71.990,00 kn, koji nisu uplaćeni na središnji račun Stranke nego na račun jedne županijske organizacijske jedinice. Navedeni iznos primljenih dobrovoljnih priloga donacija nije iskazan u evidenciji o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), te nisu izdane potvrde o primljenim donacijama.

U glavnoj knjizi navedene organizacijske jedinice, donacije su iskazane na računu drugih nespomenutih prihoda, a u financijskim izvještajima Stranke u okviru drugih nespomenutih obveza.

Stranka je u studenome 2011. s dvije pravne osobe zaključila ugovore o donaciji u obliku usluga (zakup plakatnih mjesta u svrhu promidžbe i ugostiteljske usluge) u ukupnom iznosu 66.656,00 kn. Pravne osobe su ispostavile račune na kojima je naznačena tržišna vrijednost usluge, naziv stranke i da ne podliježe naplati. Također su izdane potvrde o primitku donacija, a donacije su iskazane u evidenciji o primljenim dobrovoljnim prilogima (donacijama). Međutim, za navedeni iznos u poslovnim knjigama nisu evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), niti rashodi za usluge. Evidentiranje je obavljeno u poslovnim knjigama za 2012.

U okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) su evidentirani prihodi u iznosu 26.846,00 kn, koji se odnose na primljena sredstva od pravne osobe iz inozemstva (Hrvatska demokratska zajednica, Oakville, Kanada) u studenome 2011. Sredstva su uplaćena na poseban račun za financiranje izborne promidžbe. Također, primljena sredstva su evidentirana u pomoćnim evidencijama o primljenim donacijama iz dopuštenih izvora, te objavljena u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i Izvješću o primljenim donacijama od pravnih osoba u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. Državno izborno povjerenstvo je obavilo nadzor financiranja izborne promidžbe, te sastavilo Izvješće o obavljenom nadzoru u kojemu je navedeno da je Stranka primila donaciju iz nedopuštenih izvora u iznosu 26.846,00 kn od strane pravne osobe, te da je o povredi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe obavjestilo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju nalaže primanje i evidentiranje dobrovoljnih priloga (donacija), te sastavljanje evidencija i izdavanje potvrda o primljenim dobrovoljnim prilogima (donacijama) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe, te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 840.633,00 kn. Vrijednosno značajniji drugi prihodi u iznosu 482.485,00 kn se odnose na prihode od otpisa obveza prema dobavljačima. Ostvareni su u Središnjici Stranke u iznosu 437.958,00 kn i dvije županijske organizacijske jedinice u iznosu 44.527,00 kn.

Otpis obveza u Središnjici Stranke u iznosu 437.958,00 kn se odnosi na otpis obveza od inozemnog dobavljača za usluge odnosa s javnošću obavljene tijekom 2009. Otpis obveza je obavljen bez suglasnosti dobavljača, prema odluci Povjerenstva za popis imovine i obveza. Prema obrazloženju Povjerenstva za popis, otpis obveza je predložen jer dobavljač nije zatražio plaćanje, nije uputio opomenu, te nije pokrenuo sudski postupak.

S obzirom da s dobavljačem nije zaključen sporazum o otpisu obveza, te da nije nastupila zastara, Državni ured za reviziju je mišljenja da nije bilo osnova za otpis navedenih obveza, odnosno iskazivanja prihoda od otpisa obveza.

- 3.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju vezano uz sastavljanje evidencija i izdavanje potvrda o primitku članarina u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe.*

Vezano uz usklađivanje Odluke o visini, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine s odredbama Statuta, Stranka u očitovanju navodi da je mišljenja da navedena odluka nije u suprotnosti sa statutom Stranke i Financijskim statutom jer je statutom Stranke i Financijskim statutom propisana opća obveza plaćanja članarine, a Odlukom je utvrđeno da zaposleni članovi Stranke plaćaju zaposleničku članarinu prema svojim materijalnim mogućnostima, u obliku dobrovoljnih priloga. Nadalje navodi da je, početkom svibnja 2012., Središnji odbor Stranke donio Odluku o visini, načinu prikupljanja i raspodjeli članarine, prema kojoj je nedvosmisleno propisana obveza plaćanja stranačke članarine.

Vezano uz primljenu donaciju od strane pravne osobe iz inozemstva u iznosu 26.846,00 kn, Stranka u očitovanju navodi da se u navedenom slučaju ne radi o inozemnoj donaciji nego o prijenosu sredstava prikupljene članarine ogranka Stranke iz Oakville, Kanada, kao organizacijske jedinice Stranke, na račun Stranke. Nadalje navodi da je, prema Statutu Stranke, predviđena mogućnost osnivanja i djelovanja organizacija Stranke (ogranaka i koordinacija) u inozemstvu u skladu s propisima u kojima se ogranci osnivaju.

4. Potraživanja

- 4.1. Ukupna potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.598.225,00 kn. Odnose se na potraživanja za dane predujmove u iznosu 517.277,00 kn, za naknade koje se refundiraju u iznosu 224.065,00 kn, potraživanja od radnika, za više plaćene poreze i doprinose u iznosu 90.936,00 kn, jamčevne pologe u iznosu 82.105,00 kn, potraživanja za prihode u iznosu 54.131,00 kn, potraživanja za naknade štete u iznosu 6.463,00 kn, te druga nespomenuta potraživanja u iznosu 623.248,00 kn.

Potraživanja od naknada koje se refundiraju u iznosu 224.045,00 kn se odnose na potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanje iznad 42 dana, od čega se na potraživanja za razdoblje od 2005. do 2010. odnosi 212.559,00 kn, a 11.486,00 kn na potraživanja iz 2011.

Prema odredbama članka 28. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 150/08, 94/09, 153/09, 71/10, 49/10, 139/10, 22/12 i 57/12), Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je dužan u roku 45 dana od dana podnošenja zahtjeva vratiti isplaćenu naknadu za bolovanje iznad 42 dana. Stranka nije zatražila od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje povrat isplaćene naknade za bolovanje iznad 42 dana u iznosu 212.559,00 kn. Početkom 2012. je zatražen povrat sredstava u iznosu 11.486,00 kn.

U okviru potraživanja za dane predujmove su iskazana potraživanja u iznosu 193.026,00 kn koja su evidentirana u poslovnim knjigama Središnjice. Odnose se na predujmove koji su dani dobavljačima u ranijim godinama (do konca 2009.) i nisu pravdani do vremena obavljanja revizije (svibanj 2012.).

Državni ured za reviziju nalaže zatražiti povrat sredstava od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade za bolovanje iznad 42 dana, te od dobavljača za predujmove dane u ranijim godinama.

4.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navodi da će postupiti u skladu s danim nalogom i izvršiti usklađivanje s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.*

5. Poslovni prostori koje Stranka koristi

5.1. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2012.), Stranka je od županijskih organizacijskih jedinica prikupila podatke o poslovnim prostorima koje koristi. Navedeni podaci nisu cjeloviti, jer jedna županijska organizacijska jedinica nije dostavila podatke o poslovnim prostorima koje Stranka koristi na području njezine županije, a većina nije dostavila podatke za veći broj organizacijskih jedinica (ogranaka) u svojoj županiji.

Dostavljeni su podaci za 87 poslovnih prostora koje Stranka koristi, uz navođenje kriterija prema kojima se poslovni prostori koriste (ugovor o zakupu, bez naknade na temelju/ili bez zaključnih ugovora), te osnovnim elementima o prostoru kao što su: zakupodavac ili vlasnik prostora, adresa i površina poslovnog prostora, uvjeti korištenja, datum i rok na koji je ugovor o zakupu zaključen, iznos mjesečne zakupnine i drugo. Prema prikupljenim podacima, šest prostora je u vlasništvu Stranke, 70 u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, deset u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, te jedan u vlasništvu Republike Hrvatske. Za 44 prostora (34 u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i deset u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba) Stranka plaća zakupninu na temelju zaključenih ugovora i odluka gradskih i općinskih vijeća. Organizacijske jedinice Stranke koriste 36 poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i jedan prostor u vlasništvu Republike Hrvatske, na temelju zaključenih ugovora o korištenju i odluka gradskih i općinskih vijeća, za koje ne plaćaju zakupninu i uglavnom plaćaju režijske troškove i troškove održavanja. Za jedan poslovni prostor površine 100 m² se plaća zakupnina u iznosu 1,00 kn i režijski troškovi. Korištenje poslovnog prostora bez naplate na temelju/ili bez zaključenog ugovora, vezano uz odredbe članka 10. stavaka 2. i 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, smatra se donacijom. Prema navedenim odredbama, dobrovoljnim priložima (donacijama) se smatraju povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina, nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te nezavisnoj listi i kandidatu, za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe.

Za donacije koje se daju u obliku proizvoda ili usluga (uključujući donacije u ostalim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina, imovinska prava i sl.), fizičke i pravne osobe su dužne izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku, odnosno nezavisnog zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina ili nezavisnog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nezavisnu listu ili kandidata, i da ne podliježe naplati. Odredbama članka 22. istog Zakona, između ostalog, se zabranjuje financiranje političkih stranaka od strane državnih tijela, javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima udjele ili dionice, te javnih i drugih ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te neprofitnih udruga i organizacija.

Državni ured za reviziju predlaže sastavljanje cjelovite evidencije o poslovnim prostorima koje Stranka koristi, uz navođenje kriterija prema kojima se poslovni prostori koriste, te osnovnim elementima o prostoru.

Nadalje, s obzirom da korištenje poslovnih prostora bez naknade na temelju/ili bez zaključenih ugovora, predstavlja donaciju u obliku usluga i smatra se donacijom iz zabranjenih izvora, Državni ured za reviziju nalaže postupiti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

5.2. Stranka prihvaća nalaz vezano uz sastavljanje cjelovite evidencije o poslovnim prostorima koje koristi.

Vezano uz korištenje poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave bez naknade, u očitovanju se navodi da Stranka ne može riješiti pitanje korištenja navedenih poslovnih prostora bez naknade, nego da to normativno moraju urediti jedinice lokalne samouprave koje su vlasnici poslovnih prostora.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2011. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijom obavljenom za 2010., utvrđeni propusti i nepravilnosti koji se odnose na uspostavu sustava unutarnjih kontrola, obavljanje popisa imovine i obveza, evidentiranje rashoda, obveza i vlastitih izvora, te sastavljanje financijskih izvještaja, nisu otklonjeni.
 - Prema odredbama članka 49. i 50. Statuta, nadzorni odbori imaju dužnost i ovlaštenje nadzirati materijalno financijsko poslovanje tijela i organizacija Stranke. Nadzorni odbor Stranke je, uz nadzor zakonitosti materijalno financijskog poslovanja Stranke, ovlašten nadzirati i materijalno financijsko poslovanje svih drugih organizacijskih oblika Stranke. Tijekom 2011. nisu obavljane kontrole računovodstveno financijskog poslovanja organizacijskih jedinica Stranke. Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Slabosti sustava unutarnjih kontrola su uočene u dijelu koji se odnosi na računovodstveno poslovanje (godišnji program rada i financijski plan, poslovne knjige i financijski izvještaji, te popis imovine i obveza), prihode (prihodi od članarina, prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), te drugi prihodi), potraživanja, te poslovne prostore koje Stranka koristi. (točka 1. Nalaza)
 - Financijski plan i plan aktivnosti za 2011. je donesen koncem veljače 2011. Financijskim planom su planirani ukupni prihodi u iznosu 46.190.000,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 52.619.000,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 6.429.000,00 kn. Planiran je preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja u iznosu 10.257.879,00 kn, te planirani višak iznosi 3.828.879,00 kn. Izmjene financijskog plana tijekom godine nisu donesene. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 42.931.876,00 kn, što je za 3.258.124,00 kn ili 7,1% manje od planiranih, a ukupni rashodi u iznosu 59.330.223,00 kn, što je za 6.711.223,00 kn ili 12,8% više od planiranih. Značajnija odstupanja od plana se odnose na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su ostvareni za 5.567.100,00 kn ili 69,6% manje od planiranih, te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su ostvareni za 1.863.447,00 kn ili 19,2% više od planiranih. Rashodi za usluge su ostvareni za 9.346.023,00 kn ili 28,2% više od planiranih, rashodi za donacije za 2.381.696,00 kn ili 59,3% manje od planiranih, a financijski rashodi za 933.965,00 kn ili 65,7% manje od planiranih.

U planu aktivnosti nisu navedena potrebna sredstva i izvori financiranja za provedbu svake pojedine aktivnosti. Također, na računima za robu i usluge, u većini slučajeva, nisu navedene aktivnosti za koje su rashodi ostvareni. (točka 2. Nalaza)

- Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Temeljni financijski izvještaji za 2011. su sastavljeni za Stranku u cjelini na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja koje su sastavile županijske organizacijske jedinice, Grad Zagreb i Središnjica.

U Izvještaju o prihodima i rashodima su iskazani ukupni prihodi u iznosu 42.931.876,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 59.330.223,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 16.398.347,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja je iskazan u iznosu 12.774.087,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 3.624.260,00 kn. Revizijom je utvrđeno da su u navedenom Izvještaju više iskazani prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 309.395,00 kn, jer su iskazani i na računu prihoda Središnjice i organizacijske jedinice za Grad Zagreb. Manje su iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 138.646,00 kn od čega se 71.990,00 kn odnosi na prihode koji su uplaćeni na račun jedne županijske organizacijske jedinice, a 66.656,00 kn se odnosi na donacije koje su Stranci dane u obliku usluga (evidentirano u poslovnim knjigama za 2012.). Također, u 2011. su manje iskazani prihodi od naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor održane u prosincu 2011. u iznosu 7.920.000,00 kn. Naknada je na račun Stranke uplaćena početkom veljače 2012., a prihodi su evidentirani u poslovnim knjigama za 2012. U okviru rashoda za 2011. su evidentirani rashodi nastali u ranijim godinama u iznosu 143.961,00 kn, od čega u 2009. u iznosu 47.614,00 kn i u 2010. u iznosu 96.347,00 kn. Rashodi za usluge u iznosu 66.656,00 kn su evidentirani u poslovnim knjigama za 2012. umjesto u poslovnim knjigama za 2011. Prema podacima iz Bilance, ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 18.402.783,00 kn. U Bilanci za Stranku u cjelini je manje iskazana imovina, te obveze i vlastiti izvori za 529.672,00 kn.

Pojedine županijske organizacijske jedinice ne vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, te prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Pojedine knjigovodstvene isprave (račune) koje su dokaz o nastalim poslovnim događajima, prije unosa u poslovne knjige nije kontrolirala i ovjerila ovlaštena osoba, a na pojedinim računima na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju nisu navedeni razlozi ugošćavanja kao ni korisnici usluga reprezentacije.

Popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2011. je obavljen u Središnjici i većini županijskih organizacijskih jedinica. Pojedine županijske organizacijske jedinice nisu obavile popis imovine i obveza na dan 31. prosinca 2011. Popisom nije obuhvaćena dugotrajna imovina knjigovodstvene vrijednosti 9.531.356,00 kn. U pojedinim županijskim organizacijskim jedinicama nije obavljen popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza. Stranka nije obavila usklađenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. (točka 2. Nalaza)

- Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 840.633,00 kn. U okviru drugih prihoda su iskazani prihodi od otpisa obveza od inozemnog dobavljača za usluge odnosa s javnošću obavljene tijekom 2009. u iznosu 437.958,00 kn. Otpis obveza je obavljen bez suglasnosti dobavljača, prema prijedlogu Povjerenstva za popis imovine i obveza. Povjerenstvo je predložilo otpis obveza jer dobavljač nije zatražio plaćanje, nije uputio opomenu, te nije pokrenuo sudski postupak. (točka 3. Nalaza)
- Potraživanja iz ranijih godina su iskazana u iznosu 417.071,00 kn, a odnose se na potraživanja od naknada koje se refundiraju u iznosu 224.045,00 kn i potraživanja za dane predujmove u iznosu 193.026,00 kn. Potraživanja koja se refundiraju se odnose na potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanje iznad 42 dana, od čega se na potraživanja za razdoblje od 2005. do 2010. odnosi 212.559,00 kn, a 11.486,00 kn na potraživanja iz 2011. Potraživanja za dane predujmove u iznosu 193.026,00 kn se odnose na predujmove dane dobavljačima u ranijim godinama (do konca 2009.) koji nisu pravdani do vremena obavljanja revizije (svibanj 2012.) Stranka nije poduzela mjere naplate navedenih potraživanja. (točka 4. Nalaza)
- Prema prikupljenim podacima, organizacijske jedinice Stranke koriste 36 poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i jedan prostor u vlasništvu Republike Hrvatske, na temelju zaključenih ugovora o korištenju i odluka gradskih i općinskih vijeća, za koje ne plaćaju zakupninu i uglavnom plaćaju režijske troškove i troškove održavanja. Korištenje poslovnog prostora bez naplate, vezano uz odredbe članka 10. stavaka 2. i 3., te članka 22. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, predstavlja donaciju u obliku usluga i smatra se donacijom iz zabranjenih izvora. (točka 5. Nalaza)

4. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u siječnju 1990., upisom u Registar političkih stranaka. Ustrojena je na područnom načelu i sastoji se od temeljnih općinskih, gradskih i županijskih organizacijskih jedinica, te organizacijske jedinice Grada Zagreba i organizacijskih jedinica u inozemstvu. Djelokrug rada je određen Statutom i Programom.

Statutom su utvrđeni uvjeti za stjecanje članstva, prava i obveze članova, ustrojstvo, financiranje i sredstva za rad, tijela upravljanja, časni sudovi, nadzorna tijela Stranke, način organiziranja i djelovanja u Stranci, način izbora tijela i trajanje mandata, te drugi uvjeti potrebni za poslovanje Stranke. Stranku predstavlja i zastupa predsjednik. Predsjednica Stranke u 2011. je bila Jadranka Kosor.

Stranka je donijela Financijski plan i plan aktivnosti za 2011. Planirani su ukupni prihodi u iznosu 46.190.000,00 kn, te ukupni rashodi u iznosu 52.619.000,00 kn. Prema podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2011. ukupni prihodi su iskazani u iznosu 42.931.876,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 59.330.223,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 16.398.347,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja je iskazan u iznosu 12.774.087,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 3.624.260,00 kn. Prihodi ostvareni u iznosu 42.931.876,00 kn se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 25.312.538,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 11.550.909,00 kn, prihode od članarina u iznosu 2.794.896,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.432.900,00 kn, te druge prihode u iznosu 840.633,00 kn.

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.432.900,00 kn se odnose na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u 2011. u iznosu 2.429.033,00 kn, odgođeno priznavanje prihoda iz ranijih razdoblja u iznosu 3.317,00 kn, te druge prihode u iznosu 550,00 kn. Ostvareni dobrovoljni prilozima (donacije) tijekom 2011. u iznosu 2.429.033,00 kn se odnose na dobrovoljne priloge (donacije) uplaćene u novcu od 43 pravne osobe u iznosu 1.798.846,00 kn i 49 fizičkih osoba u iznosu 630.187,00 kn. Ostvareni su za redovan rad Stranke u iznosu 1.292.298,00 kn, te za izbornu promidžbu za izbore zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 1.136.735,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) su iznosili od 3.000,00 kn do 200.000,00 kn od pravnih osoba, a od fizičkih osoba od 100,00 kn do 30.000,00 kn. Stranka je sastavljala mjesečne evidencije o primljenim donacijama u novcu iz dopuštenih izvora od pravnih i fizičkih osoba, te godišnju evidenciju o primljenim donacijama iz dopuštenih izvora od fizičkih i pravnih osoba, a za primljene donacije su izdavane potvrde. Ostvareni prihodi su korišteni za financiranje rashoda redovnog poslovanja, izborne promidžbe, te aktivnosti utvrđene planom aktivnosti za 2011. Ostvareni rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 6.932.286,00 kn, materijalne rashode u iznosu 49.318.908,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 854.794,00 kn, financijske rashode u iznosu 487.035,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 1.636.304,00 kn, te druge rashode u iznosu 100.896,00 kn. Prema odredbama članaka 26. i 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, na web stranici Stranke su objavljeni godišnji financijski izvještaji (Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje), financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe, polugodišnja izvješća o primljenim dobrovoljnim prilozima donacijama za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011. i od 1. srpnja do 31. prosinca 2011., godišnje izvješće o primljenim donacijama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na računovodstveno poslovanje (godišnji program rada i financijski plan, poslovne knjige i financijski izvještaji, te popis imovine i obveza), prihode (prihodi od članarina, te drugi prihodi), potraživanja, te poslovne prostore koje Stranka koristi, dijelom su posljedica nedovoljno učinkovitog sustava unutarnjih kontrola i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.